

Adviesaanvraag Nederlandse Spoorwegen ontheffingsverzoeken dienstregeling 2022

Datum: 25 juni 2021
Kenmerk: CC/PA/TD-908
Telefoon: 06 - 23 06 89 43
E-mail: Thijs.Douma@ns.nl

Geachte vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties,

Voor de Dienstregeling 2022 vraagt NS op grond van artikel 69 van de vervoerconcessie voor het hoofrailnet 2015-2025 (de concessie) advies over de voorgenomen aanvraag voor ontheffing van enkele concessievoorwaarden in artikel 44 t.a.v. de minimale bediening van de stations (de ontheffingsverzoeken).

1. Aanleiding en grondslag ontheffingsverzoeken

Artikel 44 van de concessie stelt samengevat dat:

- NS de 'grote' stations, vermeld in bijlage 5 van de concessie, bedient van 06.00 tot 24.00uur minimaal twee keer per uur in iedere richting (lid 1a).
- NS de 'overige' stations, vermeld in bijlage 5 van de concessie, bedient op werkdagen van 06.00 tot 20.00 uur, minimaal twee keer per uur in iedere richting en daarna tot 24.00uur alsmede in het weekend van 06.00 tot 24.00 uur, minimaal één keer per uur in iedere richting (lid 1b).
- NS gerechtigd is hiervan af te wijken, voor zover die afwijking reeds bestond in de Dienstregeling 2014 (lid 2).
- Een uur elk willekeurig interval van 60 minuten bevat, waarbij in incidentele gevallen dit interval kan uitlopen tot een maximum van 65 minuten (lid 3).

Artikel 69 van de concessie stelt samengevat dat:

- NS de concessieverlener schriftelijk kan verzoeken om ontheffing van artikel 44 (lid 1).
- NS voordat dit verzoek wordt gedaan advies moet vragen aan de consumentenorganisaties en aan de betrokken decentrale overheden en deze partijengemotiveerd moet meedelen hoe ze met dit advies is omgegaan (lid 2).
- NS het verzoek tot ontheffing deugdelijk moet motiveren en daarbij moet ingaan op de uitgebrachte adviezen (lid 3).

Op veel trajecten rijdt NS vaker dan de eisen genoemd in artikel 44 lid 1, om zo aan te sluiten bij de vervoervraag. Op enkele momenten, met name op vroege tijdstippen in het weekend en in

mindere mate aan het einde van de avond, rijdt NS vanwege de lage vervoersvraag op een paar stations minder treinen dan genoemd in artikel 44 lid 1. Deze afwijkingen bestonden grotendeels al in de Dienstregeling 2014 en voldoen dus aan de concessie-eisen op grond van artikel 44 lid 2. Doordat de dienstregeling jaarlijks wijzigt, toetst NS jaarlijks of er nieuwe afwijkingen zijn van de eisen genoemd in artikel 44 lid 1. Doorgaans betreft dit situaties waarin niet de frequentie verandert, maar alleen sprake is van een kleine verschuiving van vertrektijden.

Dienstregeling 2022 bevat een aantal veranderingen die de eisen van artikel 44 raken en waarvoor NS voornemens is ontheffing te vragen. Zo is NS voornemens om in Dienstregeling 2022 een tweede en derde tienminutentrein te rijden op het traject Arnhem – Utrecht – Schiphol en op het traject Amsterdam Zuid – Schiphol – Leiden – Den Haag – Rotterdam. Tussen Dordrecht en Rotterdam wil NS een tienminutensprinter rijden en ook tussen Driebergen-Zeist, Utrecht en Breukelen verhoogt NS de frequentie van de Sprinters.

NS is ook voornemens om de dienstregeling in Noord-Holland Noord te optimaliseren, de treindienst tussen Leiden, Woerden en Utrecht te verbeteren en de reistijd in Noord-Nederland te verkorten.

Bij wijzigingen van treinseries hanteert NS de volgende uitgangspunten bij het specificeren van de eerste en laatste treinen:

- In Dienstregeling 2022 rijden tussen twee stations evenveel treinen als in Dienstregeling 2021.
- Bij significante tijdsverschuiving wordt in principe in de spitsrichting eerder gereden, terwijl in de tegenspits richting later wordt gereden. Dit betekent dat de meerderheid van de forensen zo vroeg mogelijk richting hun bestemming kunnen reizen. Tegelijkertijd kan er in de late uren later vanuit de belangrijke bestemmingen vertrokken worden.

3. De voorgenomen ontheffingsverzoeken

De toets is gedaan op basis van de capaciteitsaanvraag (april 2021). Dit betekent dat het mogelijk is dat de verdeling van de capaciteit door ProRail in augustus 2021 nog kan leiden tot wijzigingen (Voetnoot: Indien nodig, volgt hierover een aanvullende adviesaanvraag.).

3.1 Algemeen ontheffingsverzoek

Voor kleine afwijkingen tot vijf minuten en voor zaken waarvoor voor de dienstregelingsjaren 2015 tot en met 2021 reeds ontheffing is verleend, vragen we een generieke ontheffing

3.2 Specifieke ontheffingsverzoeken

Enkele wijzigingen in Dienstregeling 2022 leiden tot een aantal specifieke ontheffingsverzoeken. Onderstaand licht NS deze verzoeken toe.

Groningen – Zwolle

NS versnelt de Sprinter Groningen – Zwolle (serie 8100) in Dienstregeling 2022, waardoor deze Sprinter een andere tijddigging van vier minuten krijgt. Hierdoor vertrekt de laatste trein uit

Groningen richting Zwolle om 00:02 uur (in plaats van 23:58 uur in Dienstregeling 2021), waardoor er tussen 23:00 en 00:00 uur één trein rijdt. Er rijden in Dienstregeling 2022 evenveel treinen als in Dienstregeling 2021.

Utrecht – Rhenen

In Dienstregeling 2022 veranderen de tijdliggingen van Sprinters tussen Utrecht en Rhenen, waarbij ook de basistrein en de spitsrein onderling wisselen. In Dienstregeling 2022 vertrekt op werkdagen de eerste trein vanuit Utrecht richting Rhenen een kwartier later dan in Dienstregeling 2021.

Op zaterdag vertrekt de eerste trein vanuit Utrecht richting Rhenen in Dienstregeling 2022 een half uur later dan in Dienstregeling 2021. De bezetting van de eerste treinen lag in 2019 onder het gemiddelde van twintig reizigers per trein (voetnoot: NS mag in verband met regelgeving niet specifiek zijn dan 'minder dan twintig reizigers'). Er rijdt dus tussen Utrecht en Rhenen één trein minder per dag, maar op het traject Breukelen – Utrecht -Driebergen-Zeist breidt NS het aantal treinen uit (in de daluren) en rijden er dus (veel) meer treinen per dag.

Haarlem – Zandvoort

In Dienstregeling 2022 verschuiven de Sprinters tussen Alkmaar, Zandvoort, Haarlem en Amsterdam met een kwartier. Hierdoor vertrekt de eerste trein op zondag van Zandvoort naar Haarlem in Dienstregeling 2022 een kwartier later dan in Dienstregeling 2021 (namelijk om 07:50 uur in plaats van 07:34 uur). Vanuit Haarlem richting Zandvoort vertrekt op zaterdag de eerste trein in Dienstregeling ook een kwartier later (namelijk om 06:30 uur in plaats van 06:16 uur).

Er is geen vervoersvraag voor een eerdere trein, de eerste treinen tussen Zandvoort en Haarlem hadden in 2019 een bezetting van gemiddeld minder dan twintig reizigers per trein (voetnoot: NS mag in verband met regelgeving niet specifiek zijn dan 'minder dan twintig reizigers'). Het aantal treinen per dag wijzigt, voor meer toelichting verwijs ik naar de doorlopen adviesprocedure over Dienstregeling 2022.

Hoorn – Alkmaar

De Sprinter tussen Hoorn en Alkmaar verschuift in Dienstregeling 2022 met een kwartier, waardoor de eerste trein op zaterdag van Hoorn naar Alkmaar in Dienstregeling 2022 een kwartier later rijdt dan in Dienstregeling 2021, namelijk om 07:06 uur in plaats van 06:51 uur. De eerste trein bevatte in 2019 gemiddeld minder dan twintig reizigers (voetnoot: NS mag in verband met regelgeving niet specifiek zijn dan 'minder dan twintig reizigers'). Er rijden in Dienstregeling 2022 evenveel treinen als in Dienstregeling 2021.

Station Veenendaal – De Klomp op zaterdag

In het weekend stopt de Intercity Nijmegen – Schiphol (serie 3100) op station Veenendaal – De Klomp in plaats van de Intercity Nijmegen – Den Helder (serie 3000). Op zaterdag rijdt de eerste trein vanuit Veenendaal – De Klomp (richting Utrecht en richting Arnhem) een kwartier later,

namelijk om 07:27 uur in plaats van 07:11 uur (richting Arnhem) en om 07:02 uur in plaats van 06:48 uur (richting Utrecht).

Het aantal reizigers dat van en naar station Veenendaal – De Klomp reist in de eerste treinen op zaterdag was in 2019 dermate laag dat een extra stop van de Intercity Nijmegen – Den Helder op die tijdstippen (veel) meer (doorgaande) reizigers benadeelt, zeker gezien de eerste treinen een kwartier daarna vertrekken.

Zaandam – Hoorn op zaterdag en zondag

Als gevolg van wijzigingen in Noord-Holland is in Dienstregeling 2022 de tijdligging van de Sprinter tussen Hoofddorp en Hoorn Kersenboogerd aangepast. Hierdoor vertrekt in Dienstregeling 2022 de eerste trein op zaterdag vanuit Zaandam richting Hoorn acht minuten later (om 07:12 uur) en op zondag vier minuten later dan in Dienstregeling 2021 (ook om 07:12 uur). Er rijden in Dienstregeling 2022 evenveel treinen als in Dienstregeling 2021.

Ten slotte

Uiteraard zijn wij bereid daar waar gewenst nog vragen te beantwoorden of een nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Jacco van der Tak

Directeur Communicatie & Corporate Affairs

Laan van Puntenburg 100, Postbus 2025, 3500 HA Utrecht.